

© Savet Evrope/Evropski sud za ljudska prava, 2012. Ovaj prevod je realizovan uz podršku Trast fonda za ljudska prava Saveta Evrope (www.coe.int/humanrightstrustfund). On ne obavezuje Sud. Ako su Vam potrebne dodatne informacije, pogledajte detaljnu naznaku o autorskim pravima na kraju ovog dokumenta.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Obaveštenje o praksi Suda br. 114

decembar 2008.

S. i Marper protiv Ujedinjenog Kraljevstva (S. and Marper v. the United Kingdom) - 30562/04

presuda od 4.12.2008. [Veliko veće]

Član 8

Član 8, stav 1

Poštovanje privatnog života

Zadržavanje otisaka prstiju i DNK podataka u slučajevima u kojim je okrivljeni u krivičnom postupku oslobođen optužbi ili krivice: *povreda*

Činjenice: Shodno članu 64 Zakona o policiji i prikupljanju dokaza o krivičnim delima (ZPPKD) iz 1984, otisci prstiju i uzorci DNK osumnjičenog za krivično delo mogu biti zadržani bez vremenskog ograničenja, čak i nakon okončanja krivičnog postupka u kojem je on oslobođen optužbi ili krivice. Oba podnosioca predstavke u ovom predmetu pred Sudom bila su okrivljena ali ne i osuđena za krivična dela. Prvi podnosilac predstavke, jedanaestogodišnji maloletnik, oslobođen je optužbe za pokušaj pljačke, dok je odvojeni postupak protiv drugog podnosioca predstavke za navodno zlostavljanje vanbračnog partnera obustavljen nakon što se par pomirio. S obzirom na činjenicu da nisu bili osuđeni, podnosioci predstavke su zahtevali uništenje njihovih otisaka prstiju i uzoraka ćelija ali je policija u oba slučaja odbila da to učini. Njihovi zahtevi za sudsku reviziju odluke policije su odbijeni odlukom koja je potvrđena u žalbenom postupku. Kada je izricao vodeću presudu u Domu lordova, lord Stejn (*Steyn*) je primetio da čak i pod pretpostavkom da čuvanje ovog materijala predstavlja mešanje u privatni život podnosioca predstavke, to mešanje je veoma skromno i srazmerno cilju kojem se teži, jer se taj materijal čuva samo za određene ograničene svrhe i ne može se koristiti ako ne postoji uzorak sa mesta zločina sa kojim se može uporediti, a da je veća baza podataka od ogromne koristi u borbi protiv ozbiljnog kriminala.

Pravo: (a) *Mešanje:* S obzirom na prirodu i količinu ličnih podataka koje uzorci ćelija sadrže, uključujući i jedinstveni genetski kod od velikog značaja kako za pojedinca o kom je reč tako i za njegove srodnike, kao i mogućnost da se preko

profila DNK utvrde genetski odnosi između pojedinaca i izvedu zaključci o njihovom etničkom poreklu, čuvanje uzoraka ćelija i profila DNK samo po sebi predstavlja mešanje u pravo podnosioca predstavke na poštovanje njihovog privatnog života. Premda čuvanje otisaka prstiju ima manje uticaja na privatni život nego čuvanje uzoraka ćelija i profila DNK, jedinstveni podaci koje otisci prstiju sadrže o pojedincu o kom je reč i njihovo čuvanje bez njegove saglasnosti ne može se smatrati neutralnim ili beznačajnim, te takođe predstavlja mešanje u pravo na poštovanje privatnog života.

(b) *U skladu sa zakonom*: Premda je s obzirom na svoje zaključke o neophodnosti mešanja u demokratskom društvu Sud zaključio da, iako nije nužno da odlučuje o tome da li formulacija člana 64 ZPPKD zadovoljava zahteve u vezi s „kvalitetom zakona“, on ipak primećuje da ova odredba ne uređuje precizno uslove i način čuvanja i korišćenja podataka koji se nalaze u uzorcima i profilima i da je potrebno da postoje jasna, detaljna pravila vezana za obim i primenu takvih mera, kao i minimalne zaštitne mere.

(c) *Legitimni cilj*: Prihvaćeno je da čuvanje podataka teži legitimnom cilju sprečavanja kriminala jer pomaže identifikaciji budućih izvršilaca krivičnih dela.

(d) *Neophodno u demokratskom društvu*: Pitanje koje je Sud razmatrao nije se odnosilo na to da li se čuvanje otisaka prstiju, uzoraka ćelija i profila DNK može, opšte uzev, smatrati opravdanim shodno Konvenciji, već na to da li je opravdano njihovo čuvanje u slučaju podnosioca predstavke, kao lica koja su bila osumnjičena, ali ne i osuđena za određena krivična dela. Osnovna načela relevantnih instrumenata Saveta Evrope i zakona i prakse drugih Država ugovornica nalažu da čuvanje podataka bude srazmerno svrsi prikupljanja i ograničeno u pogledu vremena, naročito u sektoru policije. Zaštita koju pruža član 8 bila bi neprihvatljivo oslabljena kada bi upotreba savremenih naučnih tehnika u krivičnom pravnom sistemu bila dozvoljena po svaku cenu i bez pažljivog odmeravanja njihovih mogućih prednosti u odnosu na važne interese zaštite privatnog života. U tom pogledu je veoma upadljiv sveobuhvatan i neselektivan karakter ovlašćenja vezanog za čuvanje podataka u Engleskoj i Velsu, jer ono omogućava čuvanje podataka bez obzira na prirodu i težinu dela ili uzrast osumnjičenog. Pored toga, čuvanje podataka nije vremenski ograničeno i postoje samo ograničene mogućnosti da pojedinac koji je oslobođen optužbi uspe da izdejstvuje brisanje tih podataka iz nacionalne baze podataka ili uništavanje tog materijala. Niti postoji mogućnost nezavisnog ispitivanja opravdanosti čuvanja podataka u skladu sa definisanim kriterijumima. Opasnost od stigmatizacije naročito zabrinjava osobe koje nisu osuđene ni za jedno delo i imaju pravo na pretpostavku nevinosti, a prema kojima se postupa na isti način kao i prema osuđenim licima. Čuvanje podataka bi naročito moglo biti štetno u slučaju maloletnika, kao što je prvi podnosilac predstavke, s obzirom na njihov poseban položaj i značaj njihovog razvoja i integracije u društvo. Ukratko, sveobuhvatan i neselektivan karakter ovlašćenja vezanih za čuvanje podataka, na način na koji su primenjena na slučaj podnosioca predstavke, nije uspostavio pravičnu ravnotežu između suprotstavljenih javnih i privatnih interesa, a tužena Država je prešla sve prihvatljive okvire polja slobodne procene u tom pogledu. Shodno tome, čuvanje podataka je predstavljalo nesrazmerno mešanje u pravo podnosioca predstavke na poštovanje njihovog privatnog života i ne može se smatrati neophodnim u demokratskom društvu.

Zaključak: povreda (jednoglasno).

Član 41 – Utvrđivanje povrede je predstavljalo dovoljno pravično zadovoljenje u pogledu nematerijalne štete. Tužena Država ima obavezu da pod nadzorom Komiteta ministara sprovede odgovarajuće opšte i/ili pojedinačne mere.

Obaveštenja o praksi Suda dostupna su na sledećem linku: [Case-Law Information Notes](#)

© **Savet Evrope/Evropski sud za ljudska prava, 2012.**

Engleski i francuski predstavljaju službene jezike Evropskog suda za ljudska prava. Ovaj prevod je realizovan uz podršku Trast fonda za ljudska prava Saveta Evrope (www.coe.int/humanrightstrustfund). On ne obavezuje Sud, niti Sud preuzima bilo kakvu odgovornost za njegov kvalitet. Može se preuzeti iz baze podataka sudske prakse Evropskog suda za ljudska prava HUDOC (<http://hudoc.echr.coe.int>) ili iz bilo koje druge baze podataka kojoj ga je Sud prosledio. Može se objavljivati u nekomercijalne svrhe pod uslovom da se navede ceo naslov predmeta, zajedno sa navedenom naznakom o autorskim pravima i uz pominjanje Trast fonda za ljudska prava. Molimo Vas da kontaktirate publishing@echr.coe.int ukoliko nameravate da koristite bilo koji deo ovog prevoda u komercijalne svrhe.

© **Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.**

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© **Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.**

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : publishing@echr.coe.int